

บันทึก

เรื่อง การตีความมาตรา ๑๐ (๕) แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๖๓

กรมราชทัณฑ์ได้มีหนังสือ ลับมาก ด่วนที่สุด ที่ มท.๐๙๐๕/๑๗ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า มาตรา ๑๐ (๕) แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๖๓ ซึ่งบัญญัติว่า “นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษภายหลังวันที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๖๒ ใช้บังคับ^๑ ในลักษณะความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ นอกจากคดีที่กำหนดตามมาตรา ๙ ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกานี้” คณะกรรมการตรวจสอบการพระราชทานอภัยโทษของเรือนจำในแต่ละจังหวัดมีความเห็นแตกต่างกัน โดยยกตัวอย่างข้อเท็จจริงในกรณีของนักโทษชาย ก. ซึ่งเป็นนักโทษเด็ดขาดรายหนึ่งของเรือนจำจังหวัดพัทลุงต้องโทษในคดีความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กำหนดโทษจำคุกสามปี เป็นนักโทษเด็ดขาดเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๒ คณะกรรมการตรวจสอบการพระราชทานอภัยโทษของเรือนจำจังหวัดพัทลุงมีความเห็นว่านักโทษชาย ก. อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามมาตรา ๑๐ (๕) ประกอบด้วยมาตรา ๙ เพราะข้อความตามมาตรา ๑๐ (๕) ที่ว่า “นอกจากคดีที่กำหนดตามมาตรา ๙” เป็นข้อยกเว้นองค์ประกอบของความผิดตามมาตรา ๑๐ ที่ว่า “เป็นนักโทษเด็ดขาด ซึ่งต้องโทษคดีถึงที่สุดก่อน หรือในวันที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๖๒ ใช้บังคับ” กล่าวคือ ไม่ใช่บังคับกับคดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่ถึงสิบปี แต่ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงทำนองเดียวกันในรายของนักโทษชาย ข. นักโทษเด็ดขาดรายหนึ่งของเรือนจำจังหวัดยโสธร ต้องโทษในคดีความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กำหนดโทษจำคุกหกปีเป็นนักโทษเด็ดขาด (คดีเสร็จเด็ดขาด) เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๒ คณะกรรมการตรวจสอบการพระราชทานอภัยโทษของเรือนจำจังหวัดยโสธร มีความเห็นว่า นักโทษชาย ข. ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษ ตามความในมาตรา ๑๐ (๕)

ดังนั้น เพื่อจะได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบการพระราชทานอภัยโทษต่อไป กรมราชทัณฑ์จึงใคร่ขอทราบความเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า จะถือหลักการตีความตามมาตรา ๑๐ (๕) อย่างไร และในกรณีของนักโทษชาย ก. และนักโทษชาย ข. จะได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๖๓ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยเชิญผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ป.ป.ส.) ผู้แทน

^๑ พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๖๒ ให้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

กระทรวงมหาดไทย (กรมอัยการและกรมราชทัณฑ์) และผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ) มาชี้แจงแล้ว ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ได้ชี้แจงว่า ในการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาก่อนที่จะนำความขึ้นกราบบังคมทูลฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นกฎหมายนั้น กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ลับมาก ด่วนที่สุด ที่ มท.๐๙๐๕/๔๖๓ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๓ ถึงนายกรัฐมนตรี โดยเสนอว่า ตามร่างซึ่งเสนอมานี้แต่เดิม (มาตรา ๘ (๔)) ได้ระบุว่า นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษภายหลังวันที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๖๒ ใช้บังคับ ในลักษณะความผิดตามกฎหมายว่าด้วยฝิ่น กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษและกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกา แต่เมื่อมีการแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้และได้ตัดกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษออกไป (เปลี่ยนเป็นมาตรา ๑๐ (๔)) และได้นำกรณีที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษนี้ไปบัญญัติแยกต่างหากไว้ในมาตรา ๙^๒ โดยมีได้บัญญัติลักษณะความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษไว้ตามร่างมาตรา ๑๐ (๓) ด้วย ฉะนั้น จึงเป็นผลให้ผู้ต้องโทษในคดียาเสพติดให้โทษที่มีโทษจำคุกต่ำกว่าสิบปีอยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษในทุกกรณี ซึ่งในเรื่องนี้ กระทรวงมหาดไทยประสงค์จะให้นักโทษเด็ดขาดที่ติดยาเสพติดให้โทษซึ่งต้องโทษในระยะสั้นและมีเป็นจำนวนมาก ควรต้องถูกควบคุมไว้เพื่อทำการอบรม แก้ไข และให้การบำบัดรักษาเสียระยะหนึ่งก่อน จึงได้เสนอขอให้คงหลักการตามร่างเดิมมาตรา ๘ (๔) และคณะรัฐมนตรีก็ได้ให้ความเห็นชอบและได้เพิ่มเติมข้อความขึ้นใหม่ตามที่ปรากฏในมาตรา ๑๐ (๕)^๓*(๓) แห่งพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้

^๒ มาตรา ๙ นักโทษเด็ดขาด ซึ่งต้องโทษในลักษณะความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ในคดีต้องโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไป ตามที่ศาลได้กำหนดไว้ในคำพิพากษาและระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเมื่อคดีถึงที่สุด หรือที่ได้กำหนดได้ตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ลงโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไป ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกานี้

^๓ มาตรา ๑๐ นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษภายหลังวันที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๖๒ ใช้บังคับ ในลักษณะความผิดดังต่อไปนี้ ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกานี้

(๑) ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักรและความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญา

(๒) ความผิดตามมาตรา ๑๙๐ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๖ มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๒๐ วรรคสอง มาตรา ๒๒๒ มาตรา ๒๒๔ มาตรา ๒๗๖ วรรคสอง มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๗ ทวิ มาตรา ๒๗๗ ตริ มาตรา ๒๘๐ มาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ มาตรา ๒๘๔ และมาตรา ๓๑๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๓) ความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์

(๔) ความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยฝิ่น และกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

(๕) ความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ นอกจากคดีที่กำหนดตามมาตรา ๙

(๖) ความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) มีความเห็นว่า การตีความมาตรา ๑๐ (๕) แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๓ ไม่ควรจะเป็นการตีความตามตัวอักษรหรือตามความมุ่งหมายของบทบัญญัติแห่งมาตรานี้ ก็ควรต้องตีความไปในทางว่า นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษภายหลังวันที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ใช้บังคับในลักษณะความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ในคดีต้องโทษจำคุกไม่ถึงสิบปีแล้ว ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามมาตรา ๑๐ (๕) แห่งพระราชกฤษฎีกานี้ และถ้าเป็นคดีที่กำหนดตามมาตรา ๙ กล่าวคือ นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษในลักษณะความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ในคดีต้องโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปหรือที่ได้กำหนดไว้ตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้ลงโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไป ไม่ว่าจะต้องโทษก่อนหรือในวันหรือหลังวันที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ใช้บังคับก็ย่อมเข้าเกณฑ์ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามมาตรา ๙ แห่งพระราชกฤษฎีกานี้ ทั้งนี้เพราะข้อความในมาตรา ๑๐ (๕) ที่ว่า “นอกจากคดีที่กำหนดตามมาตรา ๙” ต่างก็เป็นคดีที่กำหนดมิให้อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกานี้ด้วยกันตามความมุ่งหมายหรือเจตนารมณ์ของบทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๐ (๕) นี้ ที่ประสงค์จะให้นักโทษเด็ดขาดที่ติดยาเสพติดให้โทษในระยะสั้นต้องถูกควบคุมไว้เพื่อการบำบัดรักษาเสียระยะหนึ่งก่อนดังกล่าวข้างต้น แม้จะเป็นข้อยกเว้นองค์ประกอบของความผิดตามมาตรา ๑๐ ไม่ใช่บังคับกับคดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่ถึงสิบปี สำหรับนักโทษเด็ดขาด ซึ่งต้องโทษคดีถึงที่สุดก่อนหรือในวันที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ใช้บังคับตั้งที่คณะกรรมการตรวจสอบการพระราชทานอภัยโทษของเรือนจำจังหวัดพัทลุงมีความเห็นก็ตาม แต่ถ้าเป็นกรณีนักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษคดีถึงที่สุดหลังวันที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ใช้บังคับ และต้องโทษจำคุกไม่ถึงสิบปี ก็ย่อมไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามมาตรา ๑๐ (๕) เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นหากกรณีใดเมื่ออยู่ในเกณฑ์ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกานี้มาตราใดก็ควรปรับเข้ากับบทบัญญัติมาตรานั้น

สำหรับกรณีนักโทษชาย ก. นักโทษเด็ดขาดของเรือนจำจังหวัดพัทลุง ต้องโทษในคดีความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษกำหนดโทษจำคุกสามปี เป็นนักโทษเด็ดขาดเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๒ กิติ หรือกรณีนักโทษชาย ข.เป็นนักโทษเด็ดขาดของเรือนจำจังหวัดยโสธร ต้องโทษในคดีความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษกำหนดโทษจำคุกหกปีเป็นนักโทษเด็ดขาดเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๒๒ กิติ ทั้งสองกรณีนี้ ต่างเป็นนักโทษเด็ดขาดต้องโทษภายหลังวันที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ใช้บังคับคือวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๒๒ ทั้งสิ้น จึงเห็นว่าในกรณีของนักโทษชาย ก. และนักโทษชาย ข. ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามมาตรา ๑๐ (๕) แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๓

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์
(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขที่การคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๖๓